

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1100. Usque Ad Annum 1143

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90117999

---

§. 61. Abaelardus errores suos recoquit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66385](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-66385)

Sæcul. XII. tifice censuris Ecclesiasticis constringere,
A.C. 1139. tum etiam quod circa se nudatos enses
 micare cernerent, & funestus eventus
 timendus esset. Attamen Legatus &
 Archiepiscopus Cantuariensis, ut pro of-
 ficio suo, quod possent efficerent, non
 omiserunt Regem in cubiculo suo adire,
 & suppliciter ejus pedibus affusi rogare,
 ut Ecclesiæ, & animæ suæ misereretur,
 & famæ suæ parceret, nec pateretur Re-
 gnum & Sacerdotium dissidio turbari.
 Ille venientes humanissime exceptit, fa-
 Etique invidiam a se amolitus est; sed
 nihil eorum, quæ ipsi sperabant, promi-
God. p. 395. sit. Calendis Septembribus solutum est
 Concilium. Episcopus vero Salesberien-
 sis, senio & dolore confectus, quarta De-
 cembris eodem anno millesimo centesi-
 mo trigesimo nono, vitam posuit.

§. LXI.

Abaelardus errores suos recoquit.

Annis abhinc octodecim, nempe ex quo
 Petrus Abaelardus in Concilio Sue-
 sionensi damnatus fuerat, semper docue-
 rat præcipue Theologiam, quamvis Ar-
 tibus liberalibus potius quam Divina illa
 Scientia excelleret. Hinc multos erro-
 res, non sine dolore piissimorum quo-
 rumdam virorum spargebat. Namque
 Guilielmus Abbas S. Theodorici hac de-
 re Geofrido Episcopo Carnotensi, & S.
 Ber-

Sup. lib.
LXVII. §.
 20.

Bernardo scripsit in hunc modum: *Petrus Abaelardus iterum nova docet, nova Sæcul. XII. A.C. 1139.*
scribit, & libri ejus transeunt maria, Bibl. Cisterc. transiliunt alpes. Novæ ejus sententiæ to. 4. p. 112. & nova dogmata per provincias & Regna ep. 326. in- deferuntur, prædicantur & libere defen- ter. Ben. duntur, usque adeo ut in Curia Romana auctoritate valere dicantur. Sincere di- co, silentium vestrum tam vobis quam Ec- clesiæ Dei nocet.

Casu nuper incidi in lectionem cuius- dam libelli hominis illius, cui titulus erat: Theologia Petri Abaelardi. Fateor cu- riosum & cupidum me reddidit titulus iste ad legendum; ubi cum aliqua invenirem, quæ multum me moverent, notavi, & ar- gumenta cur me moverent adjeci. Quid mibi de illis sentiendum, & utrum bene motus fuerim, judicium vestrum sit. Cum non haberem, quos consularem, vos ex omni- bus elegi. Vos enim timet homo ille & reformidat. Claudite oculos, quem dein- de timebit? Et qui jam perversa docet, vobis viventibus, quid dicet, imo quid non dicet, cum nullum hominum timebit? Hæc sunt ergo Capitula, ex opusculis ejus colle-cta, quæ vobis offerenda putavi. Primo, quod Fidem definit, aestimationem Rerum, quæ non videntur. Secundo, impropria dicit esse in Deo nomina Patris & Filii & Spiritus Sancti, sed descriptionem hanc esse

Sæcul. XII. esse Summi Boni. (*) Tertio, Quod Pa-
 A.C. 1139. ter sit plena potentia, Filius quædam po-
 tentia, Spiritus Sanctus nulla potentia.
 Quarto, De Spiritu Sancto, quod non sit
 ex Substantia Patris & Filii, sicut Filius
 est ex Substantia Patris. Quinto, Quod
 Spiritus Sanctus sit anima mundi. Sexto,
 Quod Libero arbitrio sine adjuvante Gra-
 tia bene possimus & velle & agere. Se-
 ptimo, Quod Christus non ideo assump-
 carnem & passus est, ut nos a jugo Dia-
 boli liberaret. Octavo, Quod Christus
 Deus & Homo non est tertia Persona in
 Trinitate. Nono, Quod in Sacramento
 Altaris in aere remaneat forma prioris
 Substantiæ. Decimo, Quod suggestiones
 Diabolicas per Physicam dicit fieri in bo-
 minibus. Undecimo, Quod ab Adam non
 trabi-

(*) Non nulla ex his Capitulis S. Bernardus expli-
 cavit, ut infra Paragrapho sexagesimo tertio vide-
 bimus. Ceterum secundam Propositionem aliqui-
 tenus Catholice explicare potuisse videtur Abae-
 lardus, si dixisset, impropria esse Nomina Patris &
 Filii & Spiritus Sancti in Divinis, si cum rebus Hu-
 manis comparentur. Et tertiam, si dixisset; quod
 Pater sit plena potentia, quia a Patre & Filius &
 Spiritus Sanctus, licet diverse, procedunt, & mit-
 tuntur, Filius quædam Potentia, quia ab ipso Spi-
 ritus Sanctus procedit & mittitur, Spiritus San-
 ctus autem nulla Potentia sit, quia ab ipso nulla
 Persona Divina procedit, vel mittitur. Sed sa-
 vo meliore judicio.

trahimus Originalis peccati culpam, sed Sæcul. XII.
pænam. Duodecimo, Quod nullum sit A.C. 1139.
peccatum nisi in consensu peccati & con-
temptu Dei. Decimo tertio, Quod di-
cit, Concupiscentia & delectatione & igno-
rantia nullum peccatum committi, & bu-
jusmodi non esse peccatum, sed dispositio-
nes naturales. Tum Guilielmus Abbas
tredecim hæc Capitula ex ordine refu-
tat, in pluribus locis ipsa Abaelardi verba
referens.

S. Bernardus datis literis respondit,
laudans Guilielmi zelum, verum, inquit,
quoniam ego judicio meo non satis, ut opti-
me nostis, fidere consuevi, præsertim in
tam magnis rebus, operæ pretium puto, op-
portuno tempore me atque vos pariter ali-
cubi convenire & conferre de omnibus. Id
ipsum tamen ante Pascha fieri posse non
arbitror, ne, quod præsens tempus postu-
lat, studium orationis impediatur. Por-
ro silentium meum & banc moram inte-
rim patienter fert, cum horum plurima
& pæne omnia, quæ proponitis, bucusque
nescierim. Ex his dispicimus, S. Bernar-
dum ad Abaelardum calamo oppugnan-
dum Guilielmi Abbatis monitis fuisse im-
pulsum, rursusque, quam Religiose silen-
tium Quadragesimæ tunc quoque serva-
verit, cum de causa Religionis ageretur.

S. Bernardus, cupiens Abaelardi er-
vit. Lib. III.
tores emendare, simulque ejus honori &c. 5. n. 13.

vere-

Sæcul. XII. verecundiæ parcere, eum secreto adm.
A.C. 1139. nuit, atque tanta modestia & prudentia
 reprehendit, ut Abaelardus commotus
 promitteret, velle se omnia, prout S. Ber-
 nardus præscripturus esset, corrigeret.
 Verum postquam S. Bernardus discessi-
 set, quod sapienter animo constituerat
 abjecit, obsequens improborum consiliis,
 atque in proprio ingenio & maxima di-
 sputandi peritia fiduciam ponens. Cum
 igitur sciret, propediem Concilium fre-
 quentissimum in urbe Senonensi cele-
 brandum esse, Archiepiscopum adit, que-
 riturque, Abbatem Clarævallensem clan-
 culum libris suis detrahere. Tumque
 adjecit, paratum se esse ad eorum defen-
 sionem publice suscipiendam, petens, ut
 Abbas ad Concilium vocaretur, & quæ
 sibi displicerent, exponeret. Fecit Archi-
 episcopus, quod Abaelardus petebat, da-
 tisque literis, S. Bernardum ad Concilium
 venire jussit. Excusavit se vero Vir San-
 ctus, & Episcopis ad Concilium ituris
 scripsit in hunc modum: *Spargitur fa-
 ma, quam etiam ad vos pervenisse credi-
 mus, nos videlicet Senones ad octavam Pen-
 tecostes vocari, & ex condicione provocari
 ad litem pro defensione Fidei; quamvis
 Servum Dei non oporteat litigare, sed
 2. Tim. 2. 24. magis patientem esse ad omnes. Si de mea
 propria causa ageretur, possem ego servus
 Sanctitatis vestræ, & fortassis non imme-
 rito,*

ep. 187.

2. Tim. 2. 24.

rito, in vestro patrocinio gloriari; nunc Sæcul. XII.
vero, quia etiam vestra causa est, imo plus A.C. 1140.
vestra, quam mea, fidentius moneo & ob-
nixius rogo, ut amicos vos in necessitate
probetis, amicos, inquam, JESU Christi,
& Ecclesiæ Sponsæ ejus. Nec miremini,
quod subito vos invitamus, quoniam hæc
est adversæ partis versutia & calliditas,
ut improvidos invaderet, & congregandi co-
geret immunitos. Nihilominus S. Abbas
postea flecti se passus est ab amicis, id
magnopere suadentibus, qui, cum vide-
rent, omnes expectatione hujus Conci-
lii, tanquam insoliti spectaculi, esse su-
spensos, timebant, ne Bernardi absentia
populo scandalum crearet, & Abaelardo
majoris tumoris esset occasio; denique,
ne invalesceret error, si nemo esset, qui
obstaret. Ergo S. Bernardus id amico-
rum precibus dedit, & præstituto loco
dieque ad Concilium, etsi parum ad di-
sputandum comparatus, perrexit; sed
animo usque adeo repugnante, ut lacry-
mas non teneret. Hæc ipso S. Bernardo
referente ex ejus epistola, ad Innocen-
tium Papam data, discimus.

ep. 189. n. 4.

§. LXII.

Concilium Senonense.

Concilium Senonense, die illa qua in-
dictum fuerat, videlicet in octava
Pentecostes, quæ anno millesimo cente-
Hist. Eccles. Tom. XVI. Iii simo